

Gaaâ€™ila Islaamaa-Lakk.4

Description

An-Nikaahul Faasid (Fuudhaa Heeruma Bade)

Fuudhaa Heeruma badee (faasida) jechuun gaaâ€™ila ulaagaalee fi rogoota fuudhaa heerumaa hin guunnedha[1]. Fakkeenyaaf, waliyyi malee fuudhu fi kkf. Namoonni gaaâ€™ila akkanaa raawwatan gaaâ€™illi isaanii sirrii (guutuu) hin taâ€™u. Fuudhaa heerumni akkanaa kan dhoowwameedha. Mee gosoota gaaâ€™ila kanaa haa tarreessinu:

1-Fuudhaa Heerumaa Walgaraa- (An-Nikaahu Shigaar)

Shigaar (walgara) jechuun intala ykn obboleetti ofii nama tokkotti heerumsisuun namni sunis intala ykn obboleetti isaa namatti heerumsiisudha. Fakkeenyaaf, Ahmad intala ykn obboleetti isaa Muktaaritti heerumsiisa. Muktaaris intala ykn obboleetti isaa Ahmaditti heerumsiisa. Fuudhaa heerumni akkanaa shariâ€™aan dhoowwe jira. Ragaan kanaa hadiisa Abu Hureeyra fi Jaabir bin Abdullaah gabaasan keessatti â€œErgamaan Rabbii (SAW) fuudhaa heerumaa shigaar dhoowwee jira.â€• [Sahiih Muslim 1416](#). Abdullah bin Umaris akkana jechuun gabaase, â€œErgamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan: â€• Û„Ø§ÙŒ Ø`Ù•Ø°ÙŒØ§Ø±ÙŒ Û•Ù•ÙŠ Ø§Ù„Ø¥Ù•Ø³Ù•Ù„Ø§ÙŒ Û•â€•â€•â€•â€•â€•. â€œShigaarri Islaama keessa hin jiru.â€• [Sahiih Muslim 1415](#)

Nikeenyi akkana miidhaa baayâ€™ee qaba. Isaan keessaa, daangaa Rabbii darbuu, shamarran mahrii malee heerumsisuu. Fedhii shamarranii osoo hin taâ€™in fedhii ofii guutuun isaan miidhu fi cunqursuudha. Tarii osoo ishiin hin barbaadin nama kanatti akka heerumtu dirqisiisu dandaâ€™u. kuni immoo ishii cunqursuudha. Fuudhaa heerumni wal jaalalaa fi rahmata irratti waan hundaaâ€™ef niiti fi dhiirsi yoo wal hin jaallatin akkamitti jireenyaa jaalalaa fi gaarii gaggeessu? Dabalataan, fuudhaa heeruma booda warroota lamaan jidduutti mormii fi wal loluun ni uumama. Sababa kanaan wal diiggaa fi diinummaan ni dhufa. Sababoota kanaa fi kan kana fakkaatan irraa kan kaâ€™e Islaamni nikaah shigaar dhoowwe. Kanaafu, namni jireenya ofii fi dubartiitti taphachuu yoo barbaade malee fuudhaa heeruma gosa akkanaatti dhiyaachu hin qabu.

Eeti, aadaadhaan namoonni wanta akkanaa hojjatan jiru. Aadaan Islaama yoo faallesse gonkumaa bakki kennamuufi hin qabu. Sababni isaas, aadaan sirna itti bulmaata nam-tolcheeti. Islaamni immoo seera Rabbii waan namaaf toluu fi nama miidhu beeku irraa kan dhufeedha. Tarii namoonni aadaa kana lafa kaaâ€™TMan wallaalummaa irraa taâ€™TMuu dandaâ€™TMa. Wallaalummaan dukkana waan taâ€™TMeef ifti beekumsaa erga namaaf dhufee akkamitti dukkana wallaalummaa hordofanii?

2-Nikaah Halaaleessaa (An-Nikaahu Muhallil)

Nikaah halaaleessaa jechuun dubartiin takka yeroo sadii erga hiikkamtee booda nama jalqabaatiif halaala gochuuf jecha ishii fuudhudha. Fakkeenyaaf, Jamaal niiti isaa Muniiraa yeroo sadii hiike haa jennu. Amma Muniiraan hanga nama biraatti heerumtutti Jamaalatti deebiâ€™TMu hin dandeessu. Dhiirri tokko Muniiraan Jamaalif halaala akka taatuf ishii ni fuudha. Ergasii Dhiirri kuni Muniiraa ni hiika. Ishiinis Jamaalitti heerumti. Fuudhaa heerumni akkanaa dhoowwadha. Kaayyoon nama kanaa Muniiraa jaallatee osoo hin taâ€™TMin Jamaalitti akka deebituuf ykn Jamaalif halaala akka taatuf qofa fuudha.

Kuni Kabaaâ€™TMira zunuub (badii gurguddaa) keessa tokkoodha. Nama kana hojjatuu fi isaaf hojjatamu Ergamaan Rabbii (SAW) abaarani jiru. Hadiisa Abdullah ibn Masâ€™TMuud gabaase keessatti, Ergamaan Rabbii (SAW) nama dubartii dhiirsa jalqabaatiif halaala godhuu (muhallil) fi nama wanti kuni hojjatamuuf (muhallil lahu) abaaree jira.â€• [Sunan An-Nisaaâ€™TMi 3416](#), Jaamiâ€™TMa Tirmizi 1120

Namtichi yeroo nikaah hidhatu niyyaa (yaada) nama jalqabaaf dubartii tana halaala gochuu yoo qabaate, nikeenyi akkanaa faasida (sirrii miti). Ammas, yommuu nikaah hidhatu nama jalqabaatiif halaala gochuuf ishii hiiku irratti yoo wali galan, nikeenyi akkanaa faasida.

Naafiâ€™TMi akka gabaasetti, Namtichi tokko gara Ibn Umar dhufuun akkana jedhee gaafate, â€œNamtichi niiti isaa siâ€™TMa sadii hiike. Ergasii obboleessi isaa karoora isaa malee dubartii tana isaaf (nama jalqabaaf) halaala gochuuf fuudhe. Dubartiin tuni dhiirsa jalqabaatiif halaala taâ€™TMuu dandeessii?â€• Ibn Umaris ni jedhe, â€œLakki! Nikaah fedhiin taâ€™TMa malee. Nuti gadaa Rasuula (SAW) kana akka sagaagalummaatti lakkaaâ€™TMa turre.â€• Haakim 2/199 fi Beyhaqi 7/208 gabaasan

Faaydaa: Dubartiin siâ€™TMa sadii erga hiikkamte booda dhiirsa jalqabaatti deebiâ€™TMuuf nama biraatti heerumu qabdi. Dhiirri lammataa kuni ishii jaallate yoo nikaah hidhatee fi niyyaa dhiirsa jalqabaatiif halaala gochuu yoo hin qabaatin, nikeenyi akkana sahiih (sirriidha). Yeroo muraasa booda yoo wal dhabanii addaan bahan, dubartiin tuni dhiirsa jalqabaatti heerumu ni dandeessi.

3-Fuudhaa Heeruma itti Fayyadamaa ykn yeroo gabaabaa (Nikaahu Mutâ€™TMah)

Kana jechuun dhiirri tokko dubartii takka qabeenya ykn wanta biraa ishiif kennuun yeroo murtaaâ€™TMaf ishii fuudhudha. Tarii guyyaa lamaaf, torbaan tokkoof ykn jiâ€™TMaaf ishii fuudhun ergasii dhiisee biraa deema. Fuudhaa heerumni akkanaa mutâ€™TMah kan jedhameef namtichi hanga yeroo murteessetti itti fayyadama. Ergasii ishii fi inni addaan deemu. Kuni haraama (dhoowwamaa) taâ€™TMuun isaa kan irratti wali galameedha.

Islaamni gara Arabootaa dhufuun dura Araboonni fuudhaa heerumaa akkanaa ni raawwatu turan. Kayyoon isaa fedhii fooni dhiiraa qofa guutudha. Namoonni yeroo sanitti gara Islaamatti seenan haarawa

waan taâ€™TManiif jalqaba irratti Ergamaan Rabbii (SAW) fuudhaa heeruma akkanaa ni hayyaman. Ergasii hanga Guyyaa Qiyaamaa haraama godhan (ni dhoowwan). Sabraa Al-Juhaani akkana jedha: Waggaa Banamiinsaa yommuu Makkaan seennu Ergamaan Rabbii (SAW) mutâ€™TMah nuuf hayyame. Ergasii achii hin baane mutâ€™TMah irraa kan nu dhoowwu yoo taâ€™TMe malee.â€• [Sahiih Muslim](#)

Dabalataan Sabraan akkana jedha:

â€œErgamaan Rabbii (SAW) fuudhaa heeruma mutâ€™TMah irraa dhoowwe jira. [Ergamaan Rabbiis (SAW) akkana] jedhan, â€œ**Dhagayaa! Guyyaa keessan kanarraa kaase hanga Guyyaa Qiyaamatti mutâ€™TMan haraama. Namni [dubartii saniif] waa kenneef akka hin fudhanne.**â€• [Sahiih Muslim 1406](#)

Fuudhaa heerumni akkanaa dubartii karaa adda addaatin miidha. Dhiirri fedhii ofii guuttachuuf erga ishitti fayyadame booda badhetti ishii gatuun miidhaa baayâ€™TMeeff ishii saaxila. Akka meeshaa gurguraatti namaarraa namaatti dabarti. Sababa kanaan yoo ilma deesse, akkamitti ilma kana guddisti? Rakkoo baayâ€™TMeeff ishii fi daaâ€™TMimni deesse ni saaxilama. Miidhaan nama dhuunfaa fi hawaasa irra akka gahuu Islaamni waan hin barbaanneff fuudhaa heeruma gosa akkanaa ni dhoowwe.

4- Az-Zawaajul Urfii (Fuudhaa Heerumaa Dhoksaa)

Fuudhaa heerumni gosa akkanaa dargaggootaa fi shamarraa yeroo ammaa keessatti kan babalâ€™TMateedha. Keessumaayyu, yuniversity keessatti shamarri takkaa dargaggeessa tokko waliin hariiroo jaalalaa uumti. Ergasii osoo waliyyii (nama ishii guddisee) irraa hayyama hin argatin dhoksaan wal fuudhu. Ulaagaa fuudhaa heerumaa keessaa tokko hayyama warraa argachuudha. Rabbiin (subhaanahu wa taâ€™TMaala) akkana jedha:

﴿فَأَنْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَفِّحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتٍ أَخْدَانٍ﴾

â€œHayyama warra isaaniitiin isaan fuudhaa. Mahrii isaaniis haala gaarii taâ€™TMeen isaaniif kennaa. Tiikfattu taâ€™TManii, sagaagalummaa kan hin raawwannee fi hiriyyaa dhiiraa kan hin qabne taâ€™TManii [fuudhaa].â€• Suuratu An-Nisaa 4:25

Fuudhaa Heerumni dhoksaa kuni wali galtee waliyyi (nama ishii guddisee) malee yoo raawwatame haraama. Fuudhaa heerumni kunis faasida ykn baaxila.

Hadiisa Aaâ€™TMishaan (RA) gabaaste keessatti Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:

â€œ**Dubartiin tamiyyuu hayyama waliyyii malee heerumte, nikeenyi ishii baaxila (soba), nikeenyi ishii baaxila, nikeenyi ishii baaxila. Yoo ishitti seene, wanta inni ishirraa argateen mahriin ishiif taâ€™TMa. Yoo wal dhaban sulxaanni (namni aangoo qabu) nama waliyyi hin qabneef waliyyiidha**â€• . [Sunan Abi Dawud 2083, Jaamiâ€™TMa at-Tirmiizi 1102](#)

Kanaafu, fuudhaa heerumni dhoksaan yeroo ammaa dargaggootaa fi shamarraan raawwatan salphinna hangana hin jedhamneef saaxilaa jira. Dhoksaan wal fuudhun faahishatti kufu. Shamarreen durbummaa ofi dhabuun salphinnaa fi dhiphinna hangana hin jedhamne dhandhamti. Fuudhaa heerumni akkanaa balaa baay’ee qaba. Bala inni qabu keessaa mee muraasa seenaan haa ibsinu:

Balaa Fuudhaa heeruma dhoksaa[2]

Seenaa 1ffaa

Paayletti tokkodu keessumeessitu hoteelaa dhoksaan fuudhe. Haati manaa isaa ni beektii sodaate dhoksaan dubartii tana fuudhe. Dubartiin inni dhoksaan fuudhe tunis ni ulfoofte. Dhiirsa ofii beeksiisuun itti gammaduu barbaadde. Garuu Paaylettin kuni kana ishirratti jibbe. Haa ta’uu malee yommuu ishiin didde nan beeksisa jechuun itti fuutu, apartmantii (kutaa ciisichaa) keessatti albeen ajjeese. Ergasii reefa ishii ni gube’i, San booda payleettiin kuni qabamee mana hidhaatti darbame. Hojii ofiis dhabee, niiti fi ijjoolllee isaas dhabee. Inuma jireenya isaa guutu dhabe.

Seenaa 2ffaa

Kunoo tunii shamara! Ishii fi hiriyyaa ishii jiddutti wal-qunnamtiin jaalalaa yuniversity keessatti uumame. Gurbaan kuni kadhimummaaf gara abbaa ishii deeme. Garuu abbaan ishii isa ni dide.. Dargaggeessa kanaaf ishii waliin dhoksaan walfuudhu irratti waligalu malee homaa hin jiru’i. Erga wanta hojjatan hojjatanii, ishii fi dhiirsi yakkamaan kuni dhimma fuudhaa heerumaa warra ishii beeksisuuf ka’aman. Yommuu haati ishii telefoonan oduu kana beektu, gaggabde lafatti kufte. Abbaan ishiis telefoona olfuudhe. Innis yommuu oduu dhagayu ni kufe. Kunoo wiirtu wal’aansaa kutaa tokko keessatti doktorri akkana jedhaan, “Sababa laamshinna walakkaa qaamaa gadiitin abbaan sammuu keessatti dhiigni itituun miidhame jira.”

Guduunfaa:

“Fuudhaa Heerumni seeraa fi ulaagaalee mataa isaa qaba. Namni seeraa fi uulaagaalee kanniin guutee yoo hin fuudhin ykn hin heerumin, fuudhaa heerumti isaanii faasida (kan badee) ta’a.”

“Nikaah (fuudhaa heeruma) faasidaa beekkamoon kanniini:

“**Fuudhaa heeruma shigaar (walgara)**” kana jechuun namoonni lamaan fuudhaa heerumaan intala ykn obboleetti ofii wal jijjiiruudha. Kuni dubartii irratti miidhaa waan fiduuf dhoowwamaadha.

“**Nikaah halaaleessu**” dubartiin si’aa sadii erga hiikkamtee booda dhiirsa jalqabaatiif akka deebituuf dhiirri tokko ishii fuudhe hiikudha. Kuni dhoowwamaadha.

“**Nikaah Mut’ah**- yeroo gabaabaf wal fuudhanii ergasii addaan deemudha. Kuni dubartii rakkoo guddaaf waan saaxiluuf dhoowwamaadha.

“**Nikaah urfii (fuudhaa heeruma dhoksaa)**- osoo warri intalaa hin hayyamin dhoksaan fuudhudha. Nikeenyi akkanaa sharxii (ulaagaa) nikaah waan qabneef faasida (sirrii kan hin taane)dha. Inuma zinaa (sagaagalummaa) ta’a. Sababni isaas, osoo waliyyin (guddisaan intalaa) hin hayyamin ishiin dhoksaan wal qunnamuudha. Zinaan dhoksaan hojjatamaa mitii ree? Kanaafu, obboleeyyan keenya gocha akkanaa irraa fagaachu qabu. Balaan isaa xiqqaa miti.

Kitaabban Wabii

[1] <http://www.islamweb.net/fatwa/index.php?page=showfatwa&Option=FatwaId&Id=193523>

[2] [Az-zawaajul Islaamiyy Sa’iid](#), Mahmud Masrii, fuula 166

[Sahih Fiqhu Sunnaah](#) -Jiildi 3, fuula 96-102, Abu Maalik

Fiqhu sunnaah 2/155, Sayyid Saabiq

[Concise Presentation of the Fiqh](#)“ fuula 400

[Quest for Love and Mercy](#)Fuula 153-158

<https://islamqa.info/en/answers/45663/mutah-marriage-and-urfi-marriage>

Date Created

December 24, 2018

Author

admin